

Bruxelles, 11 decembrie 2019
(OR. ro)

15051/19

CLIMA 327
ENV 1005
ENER 538
TRANS 580
SUSTDEV 175
AGRI 608
ECOFIN 1141
COMPET 796
IND 306
MI 844

NOTĂ DE ÎNȘOȚIRE

Sursă:	Secretar general al Comisiei Europene, sub semnătura dlui Jordi AYET PUIGARNAU, director
Data primirii:	11 decembrie 2019
Destinatar:	DI Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Secretarul General al Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2019) 640 final
Subiect:	COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR Pactul ecologic european

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2019) 640 final.

Anexă: COM(2019) 640 final

Bruxelles, 11.12.2019
COM(2019) 640 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIUL
EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI
COMITETUL REGIUNILOR**

Pactul ecologic european

1. INTRODUCERE – TRANSFORMAREA UNEI PROVOCĂRI IMPERIOASE ÎNTR-O OPORTUNITATE UNICĂ

Prezenta comunicare propune un Pact ecologic european pentru Uniunea Europeană (UE) și pentru cetățenii săi. În cadrul comunicării se reiterează angajamentul Comisiei de a aborda provocările legate de climă și de mediu, care sunt responsabilitatea definitorie a generației noastre. Atmosfera se încălzește, iar clima se schimbă tot mai mult de la un an la altul. Din cele opt milioane de specii de plante și animale de pe planetă, riscăm să pierdem un milion. Pădurile și oceanele sunt tot mai poluate și devastate¹.

Pactul ecologic european propune un răspuns la aceste provocări. Acesta prezintă o nouă strategie de creștere care are drept scop **transformarea UE într-o societate echitabilă și prosperă, cu o economie modernă, competitivă și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor**, în care să nu existe emisii nete de gaze cu efect de seră în 2050 și în care creșterea economică să fie decuplată de utilizarea resurselor.

Pactul urmărește, de asemenea, **să protejeze, să conserve și să consolideze capitalul natural al UE, precum și să protejeze sănătatea și bunăstarea cetățenilor împotriva riscurilor legate de mediu** și a impacturilor aferente. În același timp, tranziția trebuie să fie **echitabilă și favorabilă incluziunii**, trebuie să pună oamenii pe primul plan și să acorde atenție regiunilor, industriilor și lucrătorilor care se vor confrunta cu cele mai mari dificultăți. Întrucât va aduce schimbări substanțiale, participarea activă a cetățenilor și încrederea acestora în tranziție sunt de o importanță capitală dacă ne dorim ca politicile să funcționeze și să fie acceptate. Este necesar un nou pact pentru a aduce laolaltă cetățenii Europei, în deplina lor diversitate, și pentru ca autoritățile naționale, regionale, locale, societatea civilă și sectorul industrial să colaboreze strâns cu instituțiile și organismele consultative ale UE.

UE are capacitatea colectivă de a-și transforma economia și societatea pentru a le plasa pe o traiectorie mai durabilă. UE se poate baza pe atuurile sale de lider mondial în ceea ce privește măsurile privind clima și mediul înconjurător, protecția consumatorilor și drepturile lucrătorilor. Realizarea unor reduceri suplimentare ale emisiilor reprezintă o provocare. Acest demers va necesita investiții publice masive și eforturi sporite pentru a direcționa capitalul privat către acțiuni în domeniul climei și al mediului, evitându-se totodată continuarea unor practici care nu au un caracter durabil. UE trebuie să se afle în prima linie a coordonării eforturilor internaționale în direcția creării unui sistem financiar coerent care să sprijine identificarea de soluții durabile. Aceste investiții inițiale reprezintă, de asemenea, **o ocazie de a înscrie decisiv Europa pe o nouă traiectorie de creștere durabilă și favorabilă incluziunii.** Pactul ecologic european va accelera și va sprijini tranziția necesară în toate sectoarele.

Obiectivele ambițioase în materie de mediu ale pactului nu vor putea fi realizate prin eforturile izolate ale Europei. Factorii determinanți ai schimbărilor climatice și ai

¹ Surse: (i) Grupul interguvernamental privind schimbările climatice (IPCC): Raportul special privind impactul încălzirii globale cu 1,5 C; (ii) Platforma interguvernamentală științifico-politică privind biodiversitatea și serviciile ecosistemice: Raportul de evaluare globală pentru 2019 privind biodiversitatea și serviciile ecosistemice; (iii) Comitetul internațional pentru gestionarea durabilă a resurselor: Perspective globale privind resursele pentru 2019: Resurse naturale pentru viitorul pe care ni-l dorim; (iv) Agenția Europeană de Mediu: Mediul european – starea și perspectiva 2020: cunoștințe necesare pentru tranziția către o Europă durabilă

declinului biodiversității sunt aceiași la nivel mondial și nu se limitează la frontierele naționale. UE își poate valorifica influența, expertiza și resursele financiare pentru a-i coopta pe vecinii și pe partenerii săi pe această traiectorie durabilă. UE va continua să fie în avangarda eforturilor internaționale în acest sens și dorește să creeze alianțe cu țările care împărtășesc aceeași viziune, recunoscând totodată necesitatea de a-și menține securitatea aprovizionării și competitivitatea, chiar și atunci când alte state nu doresc să ia poziție.

Prezenta comunicare cuprinde o **foaie de parcurs inițială a principalelor politici și măsuri necesare pentru realizarea Pactului ecologic european**. Aceasta va fi actualizată în funcție de evoluția nevoilor și de măsurile de politică ce vor fi luate. Toate acțiunile și politicile UE vor trebui să contribuie la obiectivele Pactului ecologic european. Provocările sunt complexe și interconectate. Măsurile întreprinse ca răspuns la această stare de fapt trebuie să fie temerare și cuprinzătoare și să urmărească maximizarea beneficiilor pentru sănătate, calitatea vieții, reziliență și competitivitate. Acest demers va necesita o coordonare intensă pentru a exploata sinergiile existente între toate domeniile de politică².

Pactul ecologic european este o parte integrantă a acestei strategii a Comisiei de punere în aplicare a Agendei 2030 a Organizației Națiunilor Unite și a obiectivelor de dezvoltare durabilă³, precum și a celorlalte priorități anunțate de președinta von der Leyen în orientările sale politice⁴. Ca parte a Pactului ecologic, Comisia va reorienta procesul semestrului european de coordonare macroeconomică spre integrarea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite, spre plasarea durabilității și a bunăstării cetățenilor în centrul politicii economice și a obiectivelor de dezvoltare durabilă în centrul procesului de elaborare a politicilor și al acțiunilor UE.

Figura de mai jos ilustrează diferitele elemente ale Pactului ecologic.

² În conformitate cu concluziile raportului intitulat „Mediul european – starea și perspectiva 2020: cunoștințe necesare pentru tranziția către o Europă durabilă (Agenția Europeană de Mediu)

³ <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

⁴ A se vedea Orientările politice ale președintei alege Ursula von der Leyen: *[Orientări politice pentru următoarea Comisie \(2019-2024\) – „O Uniune mai ambițioasă: Programul meu pentru Europa”](#)*:

Figura 1: Pactul ecologic european

2. TRANSFORMAREA ECONOMIEI UE PENTRU UN VIITOR DURABIL

2.1. Elaborarea unui set de politici profund transformatoare

Pentru a pune în practică Pactul ecologic european, este necesară o regândire a politicilor în materie de aprovizionare cu energie curată în toate sectoarele economice și industriale, de-a lungul lanțului de producție și de consum, pentru proiectele de infrastructură de mare anvergură, în sectorul transporturilor, al alimentației și agriculturii, al construcțiilor, al fiscalității și al prestațiilor sociale. Pentru a atinge aceste obiective, este esențial să se acorde o valoare mai mare protecției și refacerii ecosistemelor naturale, utilizării durabile a resurselor și îmbunătățirii sănătății umane. Tocmai în aceste domenii este imperios să se realizeze o schimbare în profunzime, care poate fi extrem de benefică pentru economia, societatea și mediul natural al UE. De asemenea, UE ar trebui să promoveze și să investească în transformarea digitală necesară și în instrumentele aferente acesteia, întrucât acestea sunt factori esențiali de stimulare a schimbărilor.

Deși toate aceste domenii de acțiune sunt strâns legate între ele și se consolidează reciproc, va trebui să se acorde o atenție deosebită eventualelor compromisuri între obiectivele economice, sociale și de mediu. Pactul ecologic va recurge în mod consecvent la toate pârghiile în materie de politică pe care le are la dispoziție: reglementarea și standardizarea, investițiile și inovarea, reformele naționale, dialogul cu partenerii sociali și cooperarea internațională. Pilonul european al drepturilor sociale va orienta acțiunile întreprinse în acest sens astfel încât nimeni să nu fie lăsat în urmă.

Noile măsuri nu vor fi suficiente în sine pentru a îndeplini obiectivele Pactului ecologic european. Pe lângă lansarea de noi inițiative, Comisia va colabora cu statele

membre pentru a intensifica eforturile UE de asigurare a respectării și a punerii efective în aplicare a legislației și a politicilor actuale relevante din perspectiva Pactului ecologic.

2.1.1. Sporirea nivelului de ambiție al UE în materie de climă pentru 2030 și 2050

Comisia a prezentat deja o viziune clară asupra modalităților prin care se poate realiza neutralitatea climatică până în 2050⁵. Această viziune ar trebui să constituie baza strategiei pe termen lung pe care UE o va prezenta Convenției-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice ce va avea loc la începutul anului 2020. Pentru a stabili în mod clar condițiile de care depinde asigurarea unei tranziții eficace și echitabile, pentru a le oferi investitorilor previzibilitate și pentru a asigura ireversibilitatea procesului de tranziție, **Comisia va propune, până în martie 2020, primul „act legislativ european privind clima”.** Va fi astfel consacrat în legislație obiectivul atingerii neutralității climatice până în 2050. Prin actul legislativ privind clima se va asigura și faptul că toate politicile UE contribuie la obiectivul neutralității climatice și că toate sectoarele își îndeplinesc rolul care le revine în această privință.

UE a început deja să modernizeze și **să transforme economia în scopul atingerii obiectivului neutralității climatice.** Între 1990 și 2018, UE a redus emisiile de gaze cu efect de seră cu 23 %, în timp ce economia a crescut cu 61 %. Însă politicile actuale vor reduce emisiile de gaze cu efect de seră cu numai 60 % până în 2050. Mai rămân încă multe de făcut, începând cu unele acțiuni mai ambițioase în domeniul climei ce vor trebui realizate în deceniul următor.

Până în vara anului 2020, Comisia va prezenta un plan de evaluare a impactului vizând asumarea de către UE a unui **obiectiv mai ambițios de a reduce, în mod responsabil, emisiile sale de gaze cu efect de seră, respectiv o reducere care să fie, în 2030, în comparație cu nivelurile din 1990, de cel puțin 50 % și care să tindă spre 55 %.** Pentru a realiza aceste reduceri suplimentare ale emisiilor de gaze cu efect de seră, până în iunie 2021, Comisia va revizui și va propune revizuirea, după caz, a tuturor instrumentelor de politică relevante legate de climă. Această revizuire va viza sistemul de comercializare a certificatelor de emisii⁶, inclusiv luând în considerare o posibilă extindere a sistemului european de comercializare a certificatelor de emisii către noi sectoare, dar și obiectivele statelor membre de a reduce emisiile în sectoarele care nu fac obiectul sistemului de comercializare a certificatelor de emisii⁷ și Regulamentul privind exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură⁸. Comisia va propune modificarea actului legislativ privind clima pentru a-l actualiza în consecință.

⁵ O planetă curată pentru toți – O viziune europeană strategică pe termen lung pentru o economie prosperă, modernă, competitivă și neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei COM(2018) 773.

⁶ Versiunea consolidată a Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului.

⁷ Regulamentul (UE) 2018/842 privind reducerea anuală obligatorie a emisiilor de gaze cu efect de seră de către statele membre în perioada 2021-2030 în vederea unei contribuții la acțiunile climatice de respectare a angajamentelor asumate în temeiul Acordului de la Paris și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013.

⁸ Regulamentul (UE) 2018/841 cu privire la includerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a absorbțiilor rezultate din activități legate de exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură în cadrul de politici privind clima și energia pentru 2030 și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 și a Deciziei nr. 529/2013/UE.

Aceste reforme de politică vor contribui la asigurarea unei tarifări eficiente a carbonului în întreaga economie. Grație acestor demersuri, consumatorii și întreprinderile vor fi încurajate să își modifice comportamentul și va fi facilitată creșterea investițiilor publice și private durabile. Diferitele instrumente de tarifare trebuie să se completeze reciproc și să ofere, împreună, un cadru politic coerent. Este, de asemenea, esențial să se asigure faptul că sistemul fiscal este aliniat la obiectivele în materie de climă. Comisia va propune revizuirea Directivei privind impozitarea energiei⁹, concentrându-se asupra aspectelor de mediu, propunând recurgerea la dispozițiile din tratate care permit Parlamentului European și Consiliului să adopte propuneri în acest domeniu prin intermediul procedurii legislative ordinare, prin vot cu majoritate calificată, și nu prin unanimitate.

Atât timp cât vor exista parteneri internaționali care nu împărtășesc aceeași ambiție ca UE, există riscul relocării emisiilor de dioxid de carbon, fie pentru că producția este transferată din UE către alte țări cu un nivel mai scăzut de ambiție în ceea ce privește reducerea emisiilor, fie pentru că produsele UE sunt înlocuite cu produse importate, cu un factor de emisie de CO₂ mai mare. Dacă acest risc se materializează, nu va exista nicio reducere a emisiilor globale, iar acest lucru va submina eforturile UE și ale sectoarelor sale industriale de a îndeplini obiectivele climatice globale ale Acordului de la Paris.

Dacă vor persista diferențe între țările de pe glob în ceea ce privește nivelul lor de ambiție, întrucât UE și-a stabilit obiective mai ambițioase în materie de climă, **Comisia va propune un mecanism de ajustare la frontieră a tarifului pentru emisiile de dioxid de carbon pentru anumite sectoare, cu scopul de a reduce riscul de relocare a emisiilor de dioxid de carbon.** În acest fel, prețul produselor importate ar reflecta cu mai multă acuratețe conținutul lor de carbon. Această măsură va fi concepută astfel încât să respecte normele Organizației Mondiale a Comerțului și alte obligații internaționale ale UE și ar fi o alternativă la măsurile¹⁰ care abordează riscul de relocare a emisiilor de dioxid de carbon în cadrul sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii.

Comisia va adopta o nouă strategie a UE, mai ambițioasă, referitoare la adaptarea la schimbările climatice. Această inițiativă este esențială, deoarece schimbările climatice vor continua să aibă un impact semnificativ în Europa, în ciuda eforturilor de atenuare. Este crucial să se intensifice eforturile în materie de imunizare la schimbările climatice, de consolidare a rezilienței, de prevenire și de pregătire. Activitatea privind adaptarea la schimbările climatice ar trebui să continue să influențeze investițiile publice și private, inclusiv în ceea ce privește soluțiile inspirate de natură. Va fi important să se asigure faptul că, în întreaga UE, investitorii, societățile de asigurări, întreprinderile, orașele și cetățenii vor fi în măsură să acceseze date și să dezvolte instrumente pentru a integra schimbările climatice în practicile lor de gestionare a riscurilor.

2.1.2. Furnizarea de energie curată, sigură și la prețuri abordabile

Decarbonizarea susținută a sistemului energetic este crucială pentru atingerea obiectivelor climatice în 2030 și 2050. Producția și utilizarea energiei în diversele sectoare economice reprezintă peste 75 % din emisiile de gaze cu efect de seră din UE. Eficiența energetică trebuie să constituie o prioritate. Trebuie dezvoltat un sector al

⁹ Directiva 2003/96/CE a Consiliului privind restructurarea cadrului comunitar de impozitare a produselor energetice și a electricității.

¹⁰ Cum ar fi alocarea cu titlu gratuit a certificatelor de emisii sau acordarea de compensații pentru creșterea costurilor la energie electrică.

energiei electrice care să se bazeze în mare măsură pe surse regenerabile, urmând ca acest demers să fie completat de eliminarea rapidă a cărbunelui și de decarbonizarea gazelor. În același timp, aprovizionarea cu energie a UE trebuie să fie sigură și accesibilă ca preț atât pentru consumatori, cât și pentru întreprinderi. Pentru ca acest lucru să se poată îndeplini, este esențial să se asigure faptul că piața europeană a energiei este pe deplin integrată, interconectată și digitalizată și că respectă neutralitatea tehnologică.

Statele membre își vor prezenta planurile revizuite în materie de energie și climă până la sfârșitul anului 2019. În conformitate cu Regulamentul privind guvernanța uniunii energetice și a acțiunilor climatice¹¹, aceste planuri ar trebui să prevadă contribuții naționale ambițioase la obiectivele la nivelul UE. Comisia va evalua nivelul de ambiție al planurilor și necesitatea unor măsuri suplimentare în cazul în care nivelul de ambiție al acestora nu este suficient. Rezultatele acestei evaluări vor sta la baza procesului de stabilire a unor obiective mai ambițioase în materie de climă pentru 2030, perspectivă în care Comisia va examina și va propune revizuirea, după caz, a legislației relevante în domeniul energiei până în iunie 2021. Când statele membre vor începe să își actualizeze, în 2023, planurile naționale în materie de energie și climă, acestea ar trebui să reflecte noul nivel de ambiție în materie de climă. Comisia va continua să se asigure că întreaga legislație relevantă este respectată cu rigurozitate.

Tranziția către o energie curată ar trebui să îi implice pe consumatori și să le aducă beneficii acestora. Sursele regenerabile de energie vor juca un rol esențial. Creșterea producției *offshore* de energie eoliană va fi crucială, fiind întemeiată pe cooperarea regională dintre statele membre. Integrarea inteligentă a surselor regenerabile de energie, a eficienței energetice și a altor soluții durabile la nivel trans-sectorial va contribui la realizarea decarbonizării la cel mai scăzut cost cu putință. Scăderea rapidă a costului surselor regenerabile de energie, corelată cu îmbunătățirea elaborării politicilor care favorizează acest obiectiv, a redus deja impactul utilizării surselor regenerabile de energie asupra facturilor de energie ale gospodăriilor. Comisia va prezenta, până la jumătatea anului 2020, măsuri care să contribuie la realizarea integrării inteligente. În paralel, se va facilita decarbonizarea sectorului gazelor, inclusiv prin consolidarea sprijinului pentru dezvoltarea gazelor decarbonizate, prin intermediul proiectării orientate spre viitor a unei piețe competitive a gazelor decarbonizate, precum și prin abordarea problemei emisiilor de metan în sectorul energiei.

Trebuie să fie abordat riscul de sărăcie energetică la care sunt expuse gospodăriile care nu își pot permite să plătească pentru serviciile energetice esențiale menite să le asigure un nivel de trai de bază. Implementarea unor programe eficace, cum ar fi mecanismele de finanțare a gospodăriilor pentru renovarea locuințelor, poate reduce facturile la energie și poate contribui la protecția mediului. În 2020, Comisia va elabora orientări pentru a ajuta statele membre să abordeze problema sărăciei energetice.

Tranziția către neutralitatea climatică necesită, de asemenea, o infrastructură inteligentă. O cooperare transfrontalieră și regională sporită va contribui la obținerea beneficiilor aferente tranziției către o energie curată la prețuri accesibile. Cadrul de reglementare pentru infrastructura energetică, inclusiv Regulamentul TEN-E¹², va trebui revizuit pentru a se asigura coerența cu obiectivul neutralității climatice. Acest cadru ar trebui să încurajeze implementarea unor tehnologii și a unor infrastructuri inovatoare, cum ar fi rețelele inteligente, rețelele de hidrogen sau captarea, stocarea și utilizarea dioxidului de carbon, stocarea energiei, permițând, totodată, integrarea sectorială. Unele

¹¹ Regulamentul (UE) 2018/1999 privind guvernanța uniunii energetice și a acțiunilor climatice.

¹² Regulamentul privind rețelele energetice transeuropene (Regulamentul TEN-E).

dintre infrastructurile și activele existente vor trebui modernizate pentru a continua să fie adecvate scopului și reziliente la schimbările climatice.

2.1.3. Mobilizarea sectorului industrial pentru o economie curată și circulară

Realizarea unei economii circulare și neutre din punctul de vedere al impactului asupra climei necesită mobilizarea deplină a industriei. Sunt necesari 25 de ani – o generație – pentru a transforma un sector industrial și toate lanțurile valorice. Pentru a atinge acest obiectiv în 2050, este necesar ca în următorii cinci ani să se ia decizii și să se întreprindă acțiuni în acest sens.

În perioada 1970-2017, volumul de materiale extrase anual la nivel mondial s-a triplat și continuă să crească¹³, prezentând un risc global major. Circa jumătate din emisiile totale de gaze cu efect de seră și peste 90 % din declinul biodiversității și stresul hidric sunt cauzate de extracția resurselor și de prelucrarea materialelor, a combustibililor și a alimentelor. Industria UE a demarat această tranziție, dar este în continuare responsabilă de 20 % din emisiile de gaze cu efect de seră din UE. Sectorul industrial continuă să fie prea „liniar” și să depindă într-o măsură prea mare de cantitatea de materiale noi extrase, comercializate, transformate în bunuri și eliminate, în cele din urmă, sub formă de deșeuri sau emisii. Numai 12 % din materialele pe care le folosește provin din reciclare¹⁴.

Tranziția reprezintă o oportunitate de a extinde activitatea economică durabilă și generatoare de locuri de muncă. Există un potențial semnificativ pe piețele mondiale pentru tehnologii cu emisii scăzute de dioxid de carbon, pentru produse și servicii durabile. De asemenea, economia circulară oferă un potențial major pentru noi activități și noi locuri de muncă. Transformarea are însă loc într-un ritm prea lent, cu progrese care nu sunt nici răspândite pe scară largă, nici uniforme. Pactul ecologic european va sprijini și va accelera tranziția industriei UE către un model durabil de creștere favorabilă incluziunii.

În martie 2020, Comisia va adopta o strategie pentru politica industrială a UE pentru a aborda dubla provocare a transformării ecologice și a celei digitale. Europa trebuie să valorifice potențialul transformării digitale, care este un factor esențial în atingerea obiectivelor Pactului ecologic. Alături de strategia industrială, **un nou plan de acțiune privind economia circulară** va contribui la modernizarea economiei UE și va valorifica oportunitățile oferite de economia circulară la nivel național și la nivel mondial. Un obiectiv-cheie al noului cadru de politică va fi stimularea dezvoltării de piețe-lider pentru produsele neutre din punctul de vedere al climei și pentru produsele circulare atât în UE, cât și dincolo de granițele sale.

Industriile mari consumatoare de energie, cum ar fi industria siderurgică, a produselor chimice și a cimentului, sunt indispensabile pentru economia europeană, deoarece furnizează mai multe lanțuri de valori esențiale. Decarbonizarea și modernizarea în aceste sectoare sunt cruciale. Recomandările publicate de Grupul la nivel înalt pentru industriile mari consumatoare de energie demonstrează aderarea sectorului industrial la aceste obiective¹⁵.

Planul de acțiune pentru economia circulară va include o politică a „produselor durabile” pentru a sprijini proiectarea circulară a tuturor produselor pe baza unei

¹³ [Perspective globale privind resursele pentru 2019](#): Resurse naturale pentru viitorul pe care ni-l dorim: Comitetul internațional pentru gestionarea durabilă a resurselor.

¹⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=cei_srm030&plugin=1

¹⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/IP_19_6353

metodologii și a unor principii comune. Acesta va acorda prioritate reducerii și reutilizării materialelor înainte de a fi reciclate; va promova noi modele de afaceri și va stabili cerințe minime pentru a împiedica introducerea pe piața UE a unor produse dăunătoare mediului. Se va întări, de asemenea, răspunderea extinsă a producătorilor.

Deși planul de acțiune pentru economia circulară va servi drept ghid în materie de tranziție pentru toate sectoarele, **eforturile se vor concentra în special asupra sectoarelor cu o utilizare intensivă a resurselor, cum ar fi sectorul textilelor, al construcțiilor, al produselor electronice și al materialelor plastice.** Comisia va continua acțiunile anunțate în Strategia din 2018 privind materialele plastice, concentrându-se, printre altele, asupra măsurilor de abordare a problemei microparticulelor din plastic adăugate în mod intenționat și a eliberărilor neintenționate de materiale plastice, de exemplu din textile și din abraziunea pneurilor. Comisia va elabora cerințe pentru a se asigura că toate ambalajele de pe piața UE sunt reutilizabile sau reciclabile într-un mod viabil din punct de vedere economic până în 2030, va elabora un cadru de reglementare pentru materialele plastice biodegradabile și bioplastice și va pune în aplicare măsuri privind materialele plastice de unică folosință.

Planul de acțiune pentru economia circulară va include, de asemenea, **măsuri prin care întreprinderile vor fi încurajate să ofere consumatorilor și să le dea acestora posibilitatea să aleagă produse reutilizabile, durabile și reparabile.** Planul va analiza necesitatea instituirii unui „drept la reparare” și va limita obsolescența programată a produselor, în special a dispozitivelor electronice. Politica în materie de protecție a consumatorilor îi va ajuta pe consumatori să facă alegeri în cunoștință de cauză și să joace un rol activ în tranziția ecologică. Noile modele de afaceri bazate pe închirierea și utilizarea în comun a bunurilor și a serviciilor vor juca, de asemenea, un rol important atât timp cât sunt cu adevărat durabile și accesibile ca preț.

De asemenea, cumpărătorii vor putea să ia decizii mai durabile și se va putea reduce riscul de dezinformare ecologică dacă vor fi puse la dispoziție informații fiabile, comparabile și verificabile. Întreprinderile care etichetează produse cu mențiunea „ecologic” ar trebui să justifice astfel afirmații pe baza unei metodologii standard pentru a evalua impactul asupra mediului. Comisia își va intensifica eforturile cu caracter legislativ și nelegislativ pentru a combate mențiunile false în acest domeniu. Digitalizarea poate contribui, de asemenea, la îmbunătățirea disponibilității informațiilor referitoare la caracteristicile produselor vândute în UE. De exemplu, pașaportul electronic al unui produs ar putea furniza informații cu privire la originea, compoziția, posibilitățile de reparare și demontare a acestuia, precum și cu privire la cum va fi eliminat în momentul scoaterii sale din uz. Autoritățile publice, inclusiv instituțiile UE, ar trebui să ofere un exemplu și să se asigure că sistemele lor de achiziții lor sunt ecologice. Comisia va propune noi acte legislative și noi orientări privind achizițiile publice ecologice.

O politică în materie de produse durabile poate reduce și deșeurile în mod semnificativ. Dacă producerea de deșeuri nu poate fi evitată, atunci valoarea economică a unui produs trebuie să fie recuperată, iar impactul său asupra mediului și a schimbărilor climatice trebuie evitat sau redus la minimum. Acest lucru necesită noi acte legislative, inclusiv stabilirea de obiective și măsuri de combatere a ambalării excesive și a generării de deșeuri. În paralel, întreprinderile din UE ar trebui să beneficieze de o piață unică robustă și integrată pentru materiile prime secundare și pentru produsele secundare. Acest lucru necesită o cooperare mai strânsă între lanțurile valorice, ca în cazul Alianței circulare privind materialele plastice. Comisia va lua în considerare instituirea de cerințe legale în vederea stimulării pieței de materii prime secundare cu conținut obligatoriu de

materiale reciclate (de exemplu, pentru ambalaje, vehicule, materiale de construcții și baterii). Pentru a simplifica gestionarea deșeurilor de către cetățeni și pentru a se asigura că întreprinderile utilizează materiale secundare mai puțin poluante, Comisia va propune, de asemenea, un model UE pentru colectarea separată a deșeurilor. Comisia consideră că UE ar trebui să își înceteze exporturile de deșeuri în afara UE și, prin urmare, va revizui normele privind expedierea de deșeuri și exporturile ilegale.

Accesul la resurse reprezintă, de asemenea, o chestiune strategică de securitate pentru atingerea obiectivului ambițios al Europei de a transpune în realitate Pactul ecologic. Asigurarea aprovizionării cu materii prime durabile, în special cu materii prime critice necesare pentru tehnologiile curate, pentru aplicațiile digitale, spațiale și de apărare, prin diversificarea aprovizionării atât din surse primare, cât și din surse secundare este, așadar, una dintre condițiile prealabile pentru ca această tranziție să devină realitate.

Industria UE are nevoie de „pionieri în domeniul climei și al resurselor” pentru a dezvolta, până în 2030, primele aplicații comerciale ale tehnologiilor revoluționare în principalele sectoare industriale. Printre domeniile prioritare se numără hidrogenul curat, pilele de combustie și alți combustibili alternativi, stocarea energiei și captarea, stocarea și utilizarea dioxidului de carbon. De exemplu, Comisia va sprijini tehnologiile revoluționare legate de producția nepoluantă a oțelului, ceea ce va duce la un proces de producție a oțelului fără emisii de dioxid de carbon până în 2030, și va explora posibilitatea de a utiliza o parte din fondurile rămase disponibile în urma lichidării Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului. În sens mai larg, Fondul pentru inovare EU ETS va contribui la desfășurarea unor astfel de proiecte inovatoare la scară largă.

Promovarea unor noi forme de colaborare cu industria și a investițiilor în lanțurile valorice strategice este esențială. Comisia va continua să pună în aplicare Planul strategic de acțiune privind bateriile și să sprijine Alianța europeană pentru baterii. În 2020, Comisia va propune acte legislative care să asigure un lanț valoric sigur, circular și durabil pentru toate bateriile, inclusiv pentru aprovizionarea pieței crescândă a vehiculelor electrice. Comisia va sprijini și alte inițiative care conduc la alianțe și la punerea în comun la scară largă a resurselor, de exemplu sub forma unor proiecte importante de interes european comun, în cadrul cărora un ajutor de stat bine direcționat, cu termene precise, poate contribui la crearea de noi lanțuri valorice inovatoare.

Tehnologiile digitale sunt un factor esențial care permite atingerea obiectivelor de durabilitate ale Pactului ecologic în multe sectoare diferite. Comisia va examina posibilitatea luării unor măsuri pentru a se asigura că tehnologiile digitale, cum ar fi inteligența artificială, tehnologia 5G, tehnologia de tip *cloud computing*, calculul de vârf și internetul obiectelor, pot accelera și maximiza impactul politicilor de combatere a schimbărilor climatice și de protecție a mediului. Digitalizarea oferă, de asemenea, noi oportunități pentru monitorizarea la distanță a poluării aerului și a apei sau pentru monitorizarea și optimizarea modului în care sunt utilizate energia și resursele naturale. În același timp, Europa are nevoie de un sector digital care să plaseze durabilitatea în centrul preocupărilor sale. Comisia va avea în vedere și măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice și a performanței din punctul de vedere al economiei circulare a sectorului în sine, de la rețelele în bandă largă la centrele de date și la dispozitivele TIC. Comisia va evalua necesitatea unei transparențe sporite în ceea ce privește impactul asupra mediului al serviciilor de comunicații electronice, luarea unor măsuri mai stricte atunci când se introduc noi rețele și beneficiile aduse de sprijinirea sistemelor de returnare pentru a stimula persoanele să returneze dispozitivele nedorite, cum ar fi telefoanele mobile, tabletele și încărcătoarele.

2.1.4. Construirea și renovarea clădirilor într-un mod eficient din punct de vedere energetic și din punctul de vedere al utilizării resurselor

Construirea, utilizarea și renovarea clădirilor necesită cantități semnificative de energie și de resurse minerale (de exemplu nisip, pietriș, ciment). Clădirile reprezintă, de asemenea, 40 % din consumul de energie. În prezent, rata anuală de renovare a parcului imobiliar variază între 0,4 și 1,2 % în statele membre. Această rată va trebui cel puțin să se dubleze pentru ca obiectivele UE în materie de eficiență energetică și climă să fie atinse. În același timp, 50 de milioane de consumatori se străduiesc să își încălzească locuințele în mod adecvat.

Pentru a aborda dubla provocare a eficienței energetice și a costului asociat acesteia, UE și statele membre ar trebui **să pornească un „val de renovare” a clădirilor publice și private**. Deși asigurarea unor rate mai mari de renovare constituie o provocare, renovările duc la scăderea facturilor la energie și pot reduce sărăcia energetică. Renovările pot, de asemenea, să stimuleze dezvoltarea sectorului construcțiilor și reprezintă o oportunitate de a sprijini IMM-urile și locurile de muncă locale.

Comisia va **veghea la respectarea cu rigurozitate a legislației privind performanța energetică a clădirilor**, începând, în 2020, cu o evaluare a strategiilor naționale de renovare pe termen lung ale statelor membre¹⁶. De asemenea, Comisia va iniția demersuri pentru a analiza posibilitatea includerii emisiilor generate de clădiri în sistemul european de comercializare a certificatelor de emisii, în cadrul unor eforturi mai ample de asigurare a faptului că prețurile relative ale diferitelor surse de energie oferă semnalele adecvate în materie de eficiență energetică. În plus, Comisia va revizui Regulamentul privind produsele pentru construcții¹⁷. Acesta ar trebui să garanteze că proiectarea clădirilor noi și a celor renovate în toate etapele este conformă cu necesitățile economiei circulare și permite sporirea digitalizării și a rezilienței la efectele schimbărilor climatice a parcului imobiliar.

În paralel, Comisia propune să colaboreze cu părțile interesate cu privire la o nouă inițiativă privind renovarea în 2020. Aceasta va include o platformă deschisă care va reuni sectorul clădirilor și construcțiilor, arhitecții, inginerii și autoritățile locale pentru a aborda obstacolele în materie de renovare. Inițiativa va include, de asemenea, scheme de finanțare inovatoare în cadrul InvestEU, care ar putea viza asociațiile care se ocupă cu construcția și administrarea locuințelor sociale sau pe furnizorii de servicii energetice care ar putea face lucrările de renovare, inclusiv prin contracte de performanță energetică. Un obiectiv esențial ar fi organizarea eforturilor de renovare în blocurile mai mari pentru a beneficia de condiții de finanțare mai bune și de economiile de scară. De asemenea, Comisia va depune eforturi pentru a elimina barierele naționale în materie de reglementare care împiedică investițiile în eficiența energetică în clădirile închiriate și în cele aflate în coproprietate. Se va acorda o atenție deosebită renovării locuințelor sociale, pentru a ajuta gospodăriile care se confruntă cu dificultăți financiare să își plătească facturile de energie. De asemenea, ar trebui să se pună accentul pe renovarea școlilor și a spitalelor, întrucât banii economisiți prin asigurarea eficienței energetice a clădirilor vor fi disponibili pentru a sprijini educația și sănătatea publică.

¹⁶ Ca parte a cerințelor din Directiva privind performanța energetică a clădirilor.

¹⁷ Regulamentul (UE) nr. 305/2011 de stabilire a unor condiții armonizate pentru comercializarea produselor pentru construcții și de abrogare a Directivei 89/106/CEE a Consiliului.

2.1.5. Accelerarea tranziției către o mobilitate durabilă și inteligentă

Sectorul transporturilor este responsabil pentru un sfert din emisiile de gaze cu efect de seră din Uniune și acest procent este în continuă creștere. Pentru a se asigura neutralitatea climatică, este necesară o reducere cu 90 % a emisiilor generate de transporturi până în 2050. Toate modurile de transport - rutier, feroviar, aerian și naval vor trebui să contribuie la această reducere. În vederea asigurării unui transport durabil, este necesar să se acorde prioritate utilizatorilor și să li se ofere alternative mai abordabile ca preț, mai ușor accesibile, mai sănătoase și mai puțin poluante, care să poată înlocui obiceiurile lor actuale în materie de mobilitate. În 2020, Comisia va adopta o strategie pentru o mobilitate durabilă și inteligentă care va aborda această provocare și va combate toate sursele de emisii.

Transportul multimodal trebuie stimulat puternic în vederea asigurării unei eficiențe sporite a sistemului de transport. În mod prioritar, o parte substanțială din transportul intern de mărfuri efectuat în prezent în proporție de 75 % pe cale rutieră ar trebui să se efectueze în viitor pe calea ferată și pe căile navigabile interioare. În acest sens, vor trebui adoptate măsuri pentru a asigura o mai bună administrare a căilor ferate și a căilor navigabile interioare și o sporire a capacității acestora. Aceste măsuri vor fi propuse de Comisie până în 2021. De asemenea, Comisia va lua în considerare retragerea Directivei privind transporturile combinate¹⁸ și prezentarea unei noi propuneri care să o revizuiască, astfel încât aceasta să devină un instrument eficace pentru a sprijini operațiunile de transport multimodal de mărfuri care implică transportul feroviar și naval, inclusiv transportul maritim pe distanțe scurte. În domeniul aviației, vor trebui relansate demersurile privind adoptarea propunerii Comisiei referitoare la un veritabil cer unic european, pentru a permite o diminuare substanțială a emisiilor generate de sectorul aviației.

Mobilitatea multimodală automatizată și conectată va juca un rol din ce în ce mai important, alături de sistemele inteligente de gestionare a traficului apărute grație digitalizării. Sistemele și infrastructurile de transport ale UE vor fi adaptate la noile servicii de mobilitate durabilă care pot reduce congestionarea traficului și poluarea, în special în zonele urbane. Comisia va contribui la dezvoltarea unor sisteme inteligente de gestionare a traficului și a unor soluții de „mobilitate la cerere”, prin intermediul instrumentelor sale de finanțare, cum ar fi Mecanismul pentru interconectarea Europei.

Prețurile serviciilor de transport trebuie să reflecte impactul pe care acestea îl au asupra mediului și a sănătății. Ar trebui să se pună capăt subvențiilor pentru combustibilii fosili. În contextul revizuirii Directivei privind impozitarea energiei, Comisia va analiza îndeaproape scutirile fiscale actuale, inclusiv pentru combustibilii din sectorul aviației și din sectorul maritim, precum și cel mai bun mod de a elimina eventualele lacune din legislație. În mod similar, Comisia va propune extinderea sistemului european de comercializare a certificatelor de emisii la sectorul maritim și reducerea numărului de certificate alocate cu titlu gratuit companiilor aeriene în cadrul sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii. Aceste demersuri vor fi coordonate cu acțiunile care vor fi întreprinse la nivel mondial, în special în cadrul Organizației Aviației Civile Internaționale și al Organizației Maritime Internaționale. De asemenea, Comisia va examina din nou, din perspectiva măsurilor de politică ce ar

¹⁸ Propunere de directivă de modificare a Directivei 92/106/CEE a Consiliului privind stabilirea de norme comune pentru anumite tipuri de transporturi combinate de mărfuri între state membre COM(2017) 648

putea fi luate, modalitățile prin care s-ar putea realiza o tarifare rutieră eficientă în UE. Comisia invită Parlamentul European și Consiliul să mențină nivelul ridicat de ambiție care caracterizează propunerea sa inițială privind Directiva „Eurovigneta”¹⁹ și este dispusă să o retragă dacă este necesar și să propună măsuri alternative.

În paralel, UE ar trebui să **intensifice producția și utilizarea combustibililor alternativi durabili în domeniul transporturilor**. Până în 2025, vor fi necesare aproximativ 1 milion de stații publice de reîncărcare și de realimentare pentru cele 13 milioane de vehicule cu emisii zero și cu emisii scăzute care se preconizează că vor circula pe drumurile europene. Comisia va sprijini instalarea de puncte publice de reîncărcare și realimentare acolo unde există lacune persistente din acest punct de vedere, în special pentru călătoriile pe distanțe lungi și în zonele cu o densitate mai mică a populației, și va lansa în acest scop, cât mai curând posibil, o nouă cerere de fonduri. Aceste măsuri vor completa măsurile luate la nivel național. Comisia va avea în vedere acte legislative care să stimuleze producția de combustibili alternativi durabili și utilizarea acestora pentru diferitele moduri de transport. De asemenea, Comisia va revizui Directiva privind infrastructura pentru combustibili alternativi²⁰ și Regulamentul TEN-T pentru a accelera utilizarea vehiculelor și a navelor cu emisii zero și cu emisii scăzute.

Transporturile ar trebui să devină mult mai puțin poluante, în special în orașe. Ar trebui să se prevadă o combinație de măsuri care să abordeze problema emisiilor, a congestiei urbane și să asigure îmbunătățirea transportului public. Comisia va propune standarde mai stricte privind emisiile de poluanți atmosferici pentru vehiculele cu motor cu combustie internă. De asemenea, Comisia va propune revizuirea, până în iunie 2021, a legislației referitoare la standardele de performanță privind emisiile de CO₂ pentru autoturisme și camioane, pentru a asigura o traiectorie clară, începând cu anul 2025, către mobilitatea cu emisii zero. În același timp, Comisia va examina oportunitatea aplicării sistemului european de comercializare a emisiilor la transportul rutier, în completarea standardelor de performanță privind emisiile de CO₂ existente și viitoare aplicabile vehiculelor. Ea va lua măsuri în ceea ce privește transportul maritim, inclusiv pentru a reglementa accesul navelor celor mai poluante în porturile UE, precum și pentru a obliga navele care staționează în porturi să utilizeze energia electrică furnizată de rețeaua terestră. În mod similar, ar trebui îmbunătățită calitatea aerului în apropierea aeroporturilor prin combaterea emisiilor de poluanți generate de avioane și de operațiunile aeroportuale.

2.1.6. „De la fermă la consumator”: conceperea unui sistem alimentar echitabil, sănătos și ecologic

Produsele alimentare europene au reputația de a fi sigure, hrănitoare și de înaltă calitate. În prezent, acestea ar trebui să devină și **referința mondială în materie de durabilitate**. Deși tranziția către sisteme mai durabile a început deja, satisfacerea nevoilor alimentare ale unei populații mondiale aflate în creștere rapidă continuă să reprezinte o provocare pentru modelele actuale de producție. Producția de alimente duce în continuare la poluarea aerului, a apei și a solului, contribuie la declinul biodiversității și la schimbările climatice și consumă cantități excesive de resurse naturale, în timp ce o

¹⁹ Propunere de directivă de modificare a Directivei 1999/62/CE de aplicare a taxelor la vehiculele grele de marfă pentru utilizarea anumitor infrastructuri COM (2017) 275

²⁰ Directiva 2014/94/UE privind instalarea infrastructurii pentru combustibili alternativi.

parte importantă a alimentelor este irosită. În același timp, o alimentație de slabă calitate contribuie la apariția obezității și a unor boli precum cancerul.

Există noi oportunități pentru toți actorii din cadrul lanțului valoric alimentar. Noile tehnologii și descoperirile științifice, asociate unei sensibilizări mai acute a publicului și unei creșteri a cererii de produse alimentare durabile, le vor aduce beneficii tuturor părților interesate. În primăvara anului 2020, Comisia va prezenta strategia intitulată „De la fermă la consumator” și va lansa o amplă dezbateră cu părțile interesate, care va viza toate etapele lanțului alimentar, deschizând astfel calea către elaborarea unei politici alimentare mai durabile.

Fermierii și pescarii europeni au un rol esențial în gestionarea tranziției. Strategia „De la fermă la consumator” va consolida eforturile depuse de aceștia în vederea combaterii schimbărilor climatice, a protejării mediului și a conservării biodiversității. Politicile comune în domeniul agriculturii și al pescuitului vor rămâne instrumente esențiale pentru sprijinirea acestor eforturi, asigurând, în același timp, un trai decent pentru fermieri, pescari și familiile acestora. În propunerile Comisiei privind politica agricolă comună pentru perioada 2021-2027 se prevede că cel puțin 40 % din bugetul total al politicii agricole comune și cel puțin 30 % din Fondul pentru pescuit și afaceri maritime ar trebui să contribuie la combaterea schimbărilor climatice.

Comisia va colabora cu Parlamentul European și cu Consiliul **pentru ca în propunerile care vor fi prezentate să se mențină cel puțin acest nivel de ambiție.** Având în vedere că punerea în aplicare a politicii agricole comune revizuite va fi probabil amânată până la începutul anului 2022, Comisia va colabora cu statele membre și cu părțile interesate pentru a se asigura că, încă de la început, planurile strategice naționale pentru agricultură reflectă pe deplin ambiția Pactului ecologic și a strategiei „De la fermă la consumator”. Comisia se va asigura că aceste planuri strategice sunt evaluate pe baza unor criterii solide în materie de climă și de mediu. Aceste planuri ar trebui să ducă la utilizarea unor practici durabile, cum ar fi agricultura de precizie, agricultura ecologică, agroecologia, agrosilvicultura și standardele mai stricte în materie de bunăstare a animalelor. Punând accentul pe performanță și nu pe conformitate, măsuri precum programele ecologice ar trebui să recompenseze fermierii care își îmbunătățesc performanțele în materie de mediu și climă, inclusiv cele legate de gestionarea și stocarea carbonului în sol, și care gestionează mai eficient nutrienții în vederea ameliorării calității apei și a reducerii emisiilor. Comisia va colabora cu statele membre pentru a dezvolta potențialul fructelor de mare durabile ca sursă de alimente cu emisii reduse de carbon.

Planurile strategice vor trebui să reflecte un nivel ridicat de ambiție pentru a reduce în mod semnificativ utilizarea pesticidelor chimice și riscul reprezentat de acestea, precum și utilizarea îngrășămintelor și a antibioticelor. Comisia va identifica măsurile, inclusiv cele legislative, necesare pentru a realiza aceste diminuări pe baza unui dialog cu părțile interesate. De asemenea, este necesar ca suprafața consacrată agriculturii ecologice să crească în Europa. UE trebuie să dezvolte modalități inovatoare pentru a proteja recoltele împotriva dăunătorilor și a bolilor și să ia în considerare rolul potențial al noilor tehnici inovatoare de a îmbunătăți durabilitatea sistemului alimentar, garantând în același timp siguranța acestora.

Strategia „De la fermă la consumator” va contribui, de asemenea, la realizarea unei economii circulare. Aceasta va avea drept scop reducerea impactului asupra mediului al sectoarelor prelucrării alimentelor și comerțului cu amănuntul prin adoptarea de măsuri referitoare la transportul, depozitarea, ambalarea alimentelor și la risipa alimentară. Aceste măsuri vor include acțiuni de combatere a fraudei în domeniul alimentar, inclusiv prin consolidarea capacității de asigurare a aplicării legii și de investigare la nivelul UE,

precum și acțiuni de lansare a unui proces de identificare a unor noi produse inovatoare destinate alimentației umane sau animale, cum ar fi fructele de mare pe bază de alge.

În sfârșit, strategia „De la fermă la consumator” va viza **stimularea consumului de alimente durabile și promovarea unor alimente sănătoase și accesibile ca preț pentru toți**. Produsele alimentare importate care nu respectă standardele de mediu relevante ale UE nu vor fi autorizate pe piețele UE. Comisia va propune acțiuni care să îi ajute pe consumatori să aleagă o alimentație sănătoasă și durabilă și să reducă risipa alimentară. Comisia va analiza noi modalități de a asigura o mai bună informare a consumatorilor, inclusiv prin mijloace digitale, cu privire la aspecte precum proveniența alimentelor, valoarea lor nutritivă și amprenta lor de mediu. De asemenea, strategia „De la fermă la consumator” va conține propuneri privind îmbunătățirea poziției fermierilor în cadrul lanțului valoric.

2.1.7. Conservarea și refacerea ecosistemelor și a biodiversității

Ecosistemele oferă servicii esențiale, cum ar fi hrană, apă dulce și aer curat, precum și adăpost. Ele atenuează efectele dezastrelor naturale, ale dăunătorilor și ale bolilor și contribuie la reglarea condițiilor climaterice. Cu toate acestea, UE nu respectă unele dintre cele mai importante obiective ale sale în materie de mediu pentru 2020, cum ar fi obiectivele de la Aichi din cadrul Convenției privind diversitatea biologică. UE și partenerii săi mondiali trebuie să pună capăt declinului biodiversității. Raportul de evaluare globală din 2019²¹ al Platformei interguvernamentale științifico-politice privind biodiversitatea și serviciile ecosistemice a arătat existența unei eroziuni a biodiversității la nivel mondial, cauzată în principal de modificările apărute în utilizarea terenurilor și a apelor, de exploatarea directă a resurselor naturale și de schimbările climatice, care constituie al treilea cel mai important factor de declin al biodiversității.

Conferința părților la Convenția privind diversitatea biologică care va avea loc în octombrie 2020 la Kunming, în China, reprezintă o oportunitate pentru întreaga lume de a adopta un cadru mondial solid pentru stoparea declinului biodiversității. Pentru a se asigura că UE joacă un rol esențial în acest sens, Comisia va prezenta o **strategie în domeniul biodiversității până în martie 2020**, care va fi urmată de acțiuni specifice în 2021. Strategia va prezenta poziția UE pentru Conferința părților și va cuprinde obiective globale de protejare a biodiversității, precum și angajamente de a aborda principalele cauze ale declinului biodiversității în UE, susținute de obiective măsurabile care abordează principalele cauze ale declinului biodiversității.

Strategia în domeniul biodiversității va identifica măsuri specifice pentru îndeplinirea acestor obiective. Acestea ar putea include obiective cuantificate, cum ar fi extinderea acoperirii zonelor terestre și maritime protejate, cu o biodiversitate bogată, având la bază rețeaua Natura 2000. De asemenea, statele membre ar trebui să consolideze cooperarea transfrontalieră pentru a proteja și a reface mai eficient zonele acoperite de rețeaua Natura 2000. Comisia va identifica măsurile, inclusiv cele legislative, care ar ajuta statele membre să îmbunătățească și să refacă ecosistemele deteriorate, inclusiv ecosistemele bogate în carbon, pentru a le aduce la o stare ecologică bună. Strategia în domeniul biodiversității va include, de asemenea, propuneri privind orașele europene verzi și sporirea biodiversității în spațiile urbane. Comisia va avea în vedere elaborarea unui plan de restaurare a naturii și va analiza modalitățile de a furniza finanțare pentru a ajuta statele membre să atingă acest obiectiv.

²¹ <https://ipbes.net/news/ipbes-global-assessment-preview>

Toate politicile UE ar trebui să contribuie la conservarea și restaurarea capitalului natural al Europei²². Strategia „De la fermă la consumator”, prezentată în secțiunea 2.1.6, va aborda utilizarea pesticidelor și a îngrășămintelor în agricultură. Se vor depune în continuare eforturi în cadrul politicii comune în domeniul pescuitului pentru a reduce efectele negative pe care pescuitul le poate avea asupra ecosistemelor, în special în zonele sensibile. De asemenea, Comisia va sprijini un număr mai mare de zone marine protejate, conectate și bine gestionate.

Ecosistemele forestiere sunt supuse unei presiuni din ce în ce mai mari ca urmare a schimbărilor climatice. Suprafața împădurită a UE trebuie ameliorată, atât din punct de vedere calitativ, cât și cantitativ, pentru ca UE să atingă obiectivul neutralității climatice și al unui mediu înconjurător sănătos. Reîmpădurirea și împădurirea durabile, precum și refacerea pădurilor degradate, pot crește absorbția de CO₂, îmbunătățind, în același timp, reziliența pădurilor și promovând bioeconomia circulară. Pe baza Strategiei în domeniul biodiversității pentru 2030, Comisia va pregăti o nouă strategie a UE pentru păduri, care va viza întregul ciclu forestier și va promova numeroasele servicii oferite de păduri.

Obiectivele principale ale noii strategii a UE pentru păduri vor fi împădurirea eficace și conservarea și restaurarea pădurilor în Europa, pentru a contribui la creșterea absorbției de CO₂, pentru a reduce incidența și amploarea incendiilor forestiere și pentru a promova bioeconomia, cu respectarea deplină a principiilor ecologice favorabile biodiversității. Planurile strategice naționale elaborate în cadrul politicii agricole comune ar trebui să ofere stimulente administratorilor de păduri pentru ca aceștia să asigure conservarea, creșterea și gestionarea durabilă a pădurilor. Pe baza comunicării intitulată „Intensificarea acțiunii UE pentru protejarea și refacerea pădurilor la nivel mondial”²³, Comisia va lua măsuri, atât de reglementare, cât și de altă natură, pentru a promova produsele importate și lanțurile valorice care nu implică defrișarea și degradarea pădurilor.

O „economie albastră” durabilă va trebui să joace un rol central în atenuarea presiunilor multiple exercitate asupra resurselor terestre ale UE, precum și în combaterea schimbărilor climatice. Rolul oceanelor în atenuarea schimbărilor climatice și în adaptarea la acestea este recunoscut din ce în ce mai mult. Sectorul poate contribui la realizarea acestor obiective prin îmbunătățirea utilizării resurselor acvatice și marine și, de exemplu, prin promovarea producerii și utilizării de noi surse de proteine care pot atenua presiunea asupra terenurilor agricole. La un nivel mai general, soluțiile durabile la schimbările climatice necesită acordarea unei atenții sporite soluțiilor bazate pe natură, printre care se numără existența unor mări și oceane sănătoase și reziliente la schimbările climatice. Comisia va analiza constatările din raportul special privind oceanele²⁴ al Grupului interguvernamental privind schimbările climatice și va propune măsuri în domeniul maritim. Acestea vor include modalități de gestionare a spațiului maritim într-un mod mai durabil, în special pentru a contribui la exploatarea potențialului tot mai mare al energiei din surse regenerabile offshore. De asemenea, Comisia va adopta o abordare caracterizată prin toleranță zero față de pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat. Conferința Organizației Națiunilor Unite privind oceanele, care se va desfășura în 2020 în Portugalia, va reprezenta o ocazie pentru UE de a sublinia importanța luării de măsuri privind aspectele legate de oceane.

²² Orientările UE SWD (2019)305 FINAL „Orientări ale UE privind integrarea ecosistemelor și a serviciilor aferente în procesul decizional”

²³ COM/2019/352 final

²⁴ Raport special privind oceanele și criosfera într-un climat în schimbare

2.1.8. Un obiectiv ambițios de reducere a poluării la zero pentru un mediu fără substanțe toxice

Pentru a avea un mediu înconjurător fără substanțe toxice, este nevoie de mai multe acțiuni de prevenire a poluării, precum și de măsuri de curățare a mediului și de remediere a poluării. Pentru a proteja cetățenii și ecosistemele Europei, UE trebuie să monitorizeze, să notifice, să prevină și să remedieze mai bine poluarea aerului, a apei, a solului și cea cauzată de produsele de consum. Pentru a realiza acest obiectiv, UE și statele membre vor trebui să examineze într-un mod mai sistematic toate politicile și reglementările. **Pentru a face față acestor provocări interconectate, Comisia va adopta în 2021 un plan de acțiune de reducere la zero a poluării aerului, apei și solului.**

Funcțiile naturale ale apelor subterane și de suprafață trebuie restabilite. Acest lucru este esențial pentru conservarea și refacerea biodiversității în lacuri, râuri, zone umede și estuare, precum și pentru prevenirea și limitarea daunelor provocate de inundații. Punerea în aplicare a strategiei „De la fermă la consumator” va reduce poluarea generată de nutrienții în exces. În plus, Comisia va propune măsuri pentru a combate poluarea cauzată de scurgerile apelor pluviale în mediul urban și de sursele noi sau deosebit de dăunătoare de poluare, cum ar fi microplasticele și substanțele chimice, inclusiv produsele farmaceutice. De asemenea, este necesară combaterea efectelor combinate ale diferiților poluanți.

Comisia se va baza pe învățămintele desprinse din evaluarea legislației actuale privind calitatea aerului²⁵. Comisia va propune, de asemenea, consolidarea dispozițiilor privind monitorizarea²⁶, modelarea și planurile privind calitatea aerului pentru a sprijini autoritățile locale în măsurile de asigurare a unui aer mai curat. În special, Comisia va propune revizuirea standardelor privind calitatea aerului în vederea unei alinieri mai bune a acestora la recomandările Organizației Mondiale a Sănătății.

Comisia va reexamina măsurile adoptate de UE în vederea combaterii poluării provenite de la instalațiile industriale de mari dimensiuni. Comisia va analiza domeniul de aplicare sectorial al legislației și modalitățile prin care ar putea asigura compatibilitatea deplină a acesteia cu politicile privind clima, energia și economia circulară. De asemenea, Comisia va colabora cu statele membre pentru a îmbunătăți prevenirea accidentelor industriale.

Pentru a garanta un mediu înconjurător fără substanțe toxice, Comisia va prezenta o strategie în domeniul substanțelor chimice pentru durabilitate. Aceasta va contribui atât la îmbunătățirea protecției cetățenilor și a mediului împotriva substanțelor chimice periculoase, cât și la încurajarea inovării pentru dezvoltarea de alternative sigure și durabile. Toate părțile, inclusiv sectorul industrial, ar trebui să colaboreze astfel încât asigurarea unei mai bune stări de sănătate și a unei protecții mai bune a mediului să fie acompaniată de o competitivitate sporită la nivel mondial. Acest obiectiv poate fi realizat prin simplificarea și consolidarea cadrului juridic. Comisia va examina modul în care pot fi utilizate mai bine agențiile și organismele științifice ale UE pentru a trece la un proces de tipul „o substanță - o evaluare” și pentru a asigura o mai mare transparență în ceea ce privește definirea acțiunilor prioritare în materie de gestionare a substanțelor chimice. În paralel, cadrul de reglementare va trebui să reflecte rapid dovezile științifice privind riscul reprezentat de perturbatorii endocrini, substanțele chimice periculoase prezente în

²⁵ Verificarea adecvării Directivelor privind calitatea aerului înconjurător SWD(2019) 427

²⁶ Inclusiv prin utilizarea noilor posibilități de monitorizare oferite de digitalizare.

produse, inclusiv produse de import, efectele combinate ale diferitelor substanțe chimice și substanțele chimice foarte persistente.

2.2. Integrarea durabilității în toate politicile UE

2.2.1. Continuarea finanțării și a investițiilor „verzi” și asigurarea unei tranziții echitabile

Pentru a atinge nivelul de ambiție stabilit de Pactul ecologic european, sunt necesare investiții considerabile. Comisia a estimat că atingerea obiectivelor actuale pentru 2030 în materie de climă și energie va necesita investiții anuale suplimentare în valoare de 260 de miliarde EUR²⁷, aproximativ 1,5 % din PIB-ul pentru 2018²⁸. Acest flux de investiții va trebui menținut de-a lungul timpului. Amploarea investițiilor necesare necesită mobilizarea atât a sectorului public, cât și a celui privat.

Comisia va prezenta un Plan de investiții pentru o Europă durabilă pentru a putea răspunde nevoilor de finanțare suplimentare. Planul va combina o finanțare specifică în vederea sprijinirii investițiilor durabile și propuneri pentru un cadru îmbunătățit, care să favorizeze investițiile ecologice. În același timp, va fi esențială pregătirea unei rezerve de proiecte durabile. Asistența tehnică și serviciile de consiliere vor ajuta promotorii de proiecte să identifice și să pregătească proiecte și să acceseze surse de finanțare.

Bugetul UE va juca un rol esențial. Comisia a propus un obiectiv de 25 % pentru integrarea aspectelor legate de schimbările climatice în toate programele UE. Bugetul UE va contribui, de asemenea, la îndeplinirea obiectivelor climatice pe partea de venituri. Comisia a propus noi fluxuri de venituri („resurse proprii”), dintre care unul se bazează pe deșeurile de ambalaje din plastic nereciclate. Un al doilea flux de venituri ar putea implica alocarea către bugetul UE a 20 % din veniturile provenite din licitarea certificatelor în cadrul sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii.

Cel puțin 30 % din Fondul InvestEU va contribui la combaterea schimbărilor climatice. În plus, proiectele vor face obiectul unei evaluări a durabilității pentru a verifica contribuția lor la obiectivele climatice, de mediu și sociale. De asemenea, InvestEU le oferă statelor membre opțiunea de a utiliza garanția bugetară a UE, de exemplu, pentru a îndeplini obiectivele politicii de coeziune în domeniul climei în teritoriile și regiunile lor. InvestEU consolidează, în același timp, cooperarea cu băncile și instituțiile naționale de promovare, ceea ce poate încuraja o înverzire generală a activităților lor pentru a îndeplini obiectivele de politică ale UE. În plus, în cadrul revizuirii sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii, Comisia va reexamina rolul Fondului pentru inovare și al Fondului pentru modernizare, care nu sunt finanțate din bugetul pe termen lung al UE. Comisia își va propune obiectivul ambițios de a consolida rolul și eficacitatea acestor fonduri în punerea în aplicare a unor soluții inovatoare și neutre din punct de vedere climatic în întreaga UE. În cadrul revizuirii sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii, se va avea în vedere, de asemenea, alocarea de venituri suplimentare provenite din certificate către bugetul UE în vederea consolidării finanțării tranziției echitabile.

²⁷ Comunicarea „Uniți în realizarea uniunii energetice și a acțiunilor climatice – Stabilirea bazelor pentru o tranziție de succes către o energie curată”, COM(2019) 285

²⁸ Aceste estimări sunt prudente, întrucât nu țin seama, de exemplu, de nevoile de investiții pentru adaptarea la schimbările climatice sau pentru alte provocări de mediu, cum ar fi biodiversitatea. Ele exclud, de asemenea, investițiile publice necesare pentru a aborda costurile sociale ale tranziției și costurile inacțiunii.

De asemenea, Comisia va colabora cu Grupul Băncii Europene de Investiții (BEI), cu băncile și instituțiile naționale de promovare, precum și cu alte instituții financiare internaționale. BEI și-a propus să își dubleze obiectivul climatic de la 25 % la 50 % până în 2025, devenind astfel banca europeană pentru climă.

În cadrul Planului de investiții pentru o Europă durabilă, Comisia va propune un mecanism pentru o tranziție echitabilă, inclusiv un Fond pentru o tranziție echitabilă, pentru a nu lăsa pe nimeni în urmă. Tranziția poate avea succes numai dacă este realizată într-un mod echitabil și favorabil incluziunii. Cei mai vulnerabili sunt cei mai expuși la efectele nocive ale schimbărilor climatice și ale degradării mediului. În același timp, gestionarea tranziției va duce la modificări structurale semnificative ale modelelor de afaceri, ale cerințelor în materie de competențe și ale prețurilor relative. Cetățenii, în funcție de circumstanțele lor sociale și geografice, vor fi afectați în moduri diferite. Nu toate statele membre, regiunile și orașele pornesc din același punct pe calea tranziției și nici nu au toate aceeași capacitate de reacție. Aceste provocări necesită un răspuns politic puternic la toate nivelurile.

Mecanismul pentru o tranziție echitabilă se va concentra asupra regiunilor și a sectoarelor celor mai afectate de tranziție, deoarece acestea depind de combustibilii fosili sau de procese cu emisii ridicate de dioxid de carbon. Mecanismul va beneficia de finanțare atât din partea bugetului UE, cât și din partea Grupului BEI, pentru a mobiliza resursele private și publice necesare. Sprijinul va fi legat de promovarea unei tranziții către activități cu emisii reduse de dioxid de carbon și reziliente la schimbările climatice. De asemenea, mecanismul va avea drept obiectiv să îi protejeze pe cetățenii și pe lucrătorii cei mai vulnerabili în cursul acestei tranziții, oferindu-le acces la programe de recalificare, la locuri de muncă în noi sectoare economice sau la locuințe eficiente din punct de vedere energetic. Comisia va colabora cu statele membre și cu regiunile pentru a le ajuta să pună în aplicare planuri teritoriale de tranziție.

Mecanismul vine în completarea contribuției substanțiale pe care o are în acest sens bugetul UE prin intermediul tuturor programelor care sunt direct relevante pentru tranziție, precum și prin intermediul altor fonduri, cum ar fi Fondul european de dezvoltare regională și Fondul social european Plus.

Pentru a răspunde nevoilor de finanțare pe termen lung aferente procesului de tranziție, Comisia va continua să caute, împreună cu partenerii relevanți, ca parte a Planului de investiții pentru o Europă durabilă, surse suplimentare de finanțare care ar putea fi mobilizate și modalități inovatoare prin care ar putea fi mobilizate acestea.

Necesitatea unei tranziții echitabile din punct de vedere social trebuie să se reflecte și în politicile de la nivelul UE și de la nivel național. În acest sens vor trebui realizate investiții prin care să se ofere soluții accesibile din punctul de vedere al costurilor celor afectați de politicile de tarificare a carbonului, de exemplu investiții în transportul public, și vor trebui luate măsuri de combatere a sărăciei energetice și de promovare a recalificării. Coerența politicilor în domeniul climei și al mediului și o abordare holistică sunt deseori o condiție prealabilă pentru a avea siguranța că acestea sunt percepute ca fiind corecte, astfel cum reiese din dezbaterile privind taxarea diferitelor moduri de transport. În cazul întreprinderilor și al lucrătorilor, un dialog social activ ajută la anticiparea și gestionarea cu succes a schimbărilor. Procesul semestrului european de coordonare macroeconomică va sprijini politicile naționale cu privire la aceste aspecte.

Sectorul privat va fi esențial în finanțarea tranziției către o economie verde. Sunt necesare semnale pe termen lung pentru direcționarea fluxurilor financiare și de capital către investițiile verzi și pentru evitarea activelor depreciate. În cel de al treilea trimestru

al anului 2020, Comisia va prezenta o strategie reînnoită privind finanțarea durabilă, care se va concentra pe o serie de acțiuni.

În primul rând, strategia va consolida rațiunile pe care se sprijină necesitatea realizării de investiții durabile. Acest lucru va presupune, în special, adoptarea de către Parlamentul European și Consiliu a taxonomiei pentru clasificarea activităților durabile din punctul de vedere al mediului. Preocuparea pentru durabilitate ar trebui să fie integrată și mai mult în cadrul guvernantei corporative, întrucât multe întreprinderi se concentrează în continuare prea mult pe performanța financiară pe termen scurt și prea puțin pe aspectele de dezvoltare pe termen lung și de durabilitate. În același timp, întreprinderile și instituțiile financiare vor trebui să fie mai transparente și să facă publice date privind clima și mediul, astfel încât investitorii să fie pe deplin informați cu privire la caracterul durabil al investițiilor lor. În acest sens, Comisia va revizui Directiva privind raportarea nefinanciară. Pentru a asigura gestionarea adecvată a riscurilor de mediu și a oportunităților de atenuare a acestora și pentru a reduce costurile aferente tranzacțiilor, Comisia va sprijini, de asemenea, întreprinderile și alte părți interesate în instituirea unor practici standardizate de contabilitate privind capitalul natural, atât la nivelul UE, cât și la nivel internațional.

În al doilea rând, se vor oferi mai multe oportunități investitorilor și întreprinderilor prin faptul că aceștia vor putea să identifice mai ușor investițiile durabile și să se asigure că acestea sunt credibile. Acest lucru ar putea fi realizat prin etichetarea clară a produselor de investiții de retail și prin elaborarea unui standard UE privind obligațiunile ecologice care să faciliteze investițiile durabile în modul cel mai convenabil.

În al treilea rând, riscurile climatice și de mediu vor fi gestionate și integrate în sistemul financiar. Aceasta înseamnă o mai bună integrare a acestui tip de riscuri în cadrul prudential al UE și evaluarea adecvării cerințelor de capital existente pentru activele verzi. Vom examina, de asemenea, modul în care sistemul nostru financiar poate contribui la creșterea rezilienței la riscurile climatice și de mediu, în special în ceea ce privește riscurile fizice și daunele provocate de catastrofe naturale.

2.2.2. „Înverzirea” bugetelor naționale și trimiterea unor semnale de preț corecte

Bugetele naționale joacă un rol esențial în procesul de tranziție. O mai mare utilizare a instrumentelor care permit integrarea preocupării pentru mediu în procesul de stabilire a bugetelor va contribui la redirectionarea investițiilor publice, a consumului și a taxării către prioritățile ecologice, nu către subvenții care au efecte nefaste pentru mediu. Comisia va colabora cu statele membre pentru a verifica și a stabili practicile de „înverzire” a bugetelor. Astfel, vom putea evalua mai ușor în ce măsură bugetele anuale și planurile bugetare pe termen mediu țin seama de considerațiile și de riscurile de mediu și vom putea învăța din bunele practici. Revizuirea cadrului european de guvernare economică va include o trimitere la investițiile publice verzi în contextul calității finanțelor publice. Aceasta va sta la baza unei dezbateri privind modalitățile de îmbunătățire a guvernantei bugetare a UE. Rezultatul dezbaterii va sta la baza eventualelor etape viitoare, inclusiv a modului de tratare a investițiilor verzi în normele bugetare ale UE, menținându-se, în același timp, garanții împotriva riscurilor legate de sustenabilitatea datoriei.

Reforme fiscale bine concepute pot stimula creșterea economică și reziliența la șocurile climatice și pot contribui la construirea unei societăți mai echitabile și la asigurarea unei tranziții echitabile. Aceste reforme au un rol direct, întrucât trimit

semnale de preț corecte și oferă stimulente adecvate pentru comportamentul durabil al producătorilor, al utilizatorilor și al consumatorilor. La nivel național, Pactul ecologic european va crea contextul pentru instituirea unor ample reforme fiscale, pentru eliminarea subvențiilor pentru combustibilii fosili, pentru deplasarea presiunii fiscale dinspre forța de muncă spre poluare și pentru luarea în calcul a considerentelor sociale. Trebuie adoptată rapid propunerea Comisiei privind cotele taxei pe valoarea adăugată (TVA), aflată în prezent pe masa Consiliului, astfel încât statele membre să poată utiliza mai bine cotele de TVA pentru a reflecta ambițiile sporite în materie de mediu, de exemplu pentru a sprijini sectorul fructelor și legumelor ecologice.

Sunt în curs evaluări ale orientărilor relevante privind ajutoarele de stat, inclusiv ale orientărilor privind ajutoarele de stat pentru mediu și energie. Orientările, care vor fi revizuite până în 2021 pentru a reflecta obiectivele de politică ale Pactului ecologic european, sprijinind o tranziție eficientă din punctul de vedere al costurilor către neutralitatea climatică până în 2050, vor facilita eliminarea treptată a combustibililor fosili, în special a celor mai poluanți, asigurând condiții de concurență echitabile pe piața internă. Aceste revizuiuri reprezintă, de asemenea, o șansă de a aborda barierele existente pe piață în calea introducerii produselor curate.

2.2.3. Mobilizarea cercetării și încurajarea inovării

Noile tehnologii, soluțiile durabile și inovarea disruptivă sunt esențiale pentru atingerea obiectivelor Pactului ecologic european. Pentru a-și menține avantajul competitiv în domeniul tehnologiilor curate, UE trebuie să sporească în mod semnificativ implementarea pe scară largă și activitățile de demonstrare a noilor tehnologii în toate sectoarele și în întreaga piață unică, construind lanțuri valorice noi și inovatoare. Este o provocare la care nu pot răspunde statele membre luate izolat. În sinergie cu alte programe ale UE, programul Orizont Europa va juca un rol esențial în mobilizarea investițiilor publice și private naționale. Cel puțin 35 % din bugetul programului Orizont Europa va finanța noi soluții pentru schimbările climatice, care sunt relevante pentru punerea în aplicare a Pactului ecologic.

Toate instrumentele disponibile în cadrul programului Orizont Europa vor sprijini eforturile de cercetare și inovare necesare. Patru „misiuni din cadrul Pactului ecologic” vor contribui la realizarea unor schimbări de anvergură în domenii precum adaptarea la schimbările climatice, oceanele, orașele și solul. Aceste misiuni vor reuni o gamă largă de părți interesate, inclusiv regiuni și cetățeni. Parteneriatele cu sectorul industrial și cu statele membre vor sprijini cercetarea și inovarea în domeniul transporturilor, inclusiv cu privire la baterii, la hidrogenul curat, la producția de oțel cu emisii scăzute de dioxid de carbon, la biosectoarele circulare și la mediul construit. Comunitățile de cunoaștere și inovare conduse de Institutul European de Inovare și Tehnologie vor continua să promoveze colaborarea între instituțiile de învățământ superior, organizațiile de cercetare și întreprinderi cu privire la schimbările climatice, energia durabilă, alimentele viitorului și transportul urban inteligent, ecologic și integrat. Consiliul european pentru inovare alocă o serie de servicii de finanțare, de investiții de capital și de accelerare a dezvoltării unei afaceri întreprinderilor nou-înființate și IMM-urilor cu potențial ridicat, astfel încât acestea să poată realiza inovații revoluționare legate de Pactul ecologic, care pot fi extinse rapid pe piețele mondiale.

Abordările convenționale nu vor fi suficiente. Punând accentul pe experimentare și pe colaborarea intersectorială și interdisciplinară, agenda de cercetare și inovare a UE va adopta abordarea sistemică necesară pentru îndeplinirea obiectivelor Pactului ecologic.

Programul Orizont Europa va implica și comunitățile locale în eforturile de construire a unui viitor mai durabil, în cadrul unor inițiative în care influența exercitată de dezvoltările societale merge mână în mână cu imperativul tehnologic.

Datele accesibile și interoperabile se află în centrul inovării bazate pe date. Aceste date, combinate cu infrastructura digitală (de exemplu, supercomputere, tehnologie cloud, rețele ultrarapide) și cu inteligența artificială, facilitează luarea unor decizii bazate pe date concrete și îmbunătățesc capacitatea de înțelegere și de abordare a provocărilor legate de mediu. Comisia va sprijini eforturile de deblocare a tuturor beneficiilor pe care le presupune transformarea digitală pentru a încuraja tranziția ecologică. Una dintre prioritățile absolute este consolidarea capacității UE de a anticipa și de a gestiona catastrofele ecologice. În acest scop, Comisia va aduce laolaltă vârfurile din lumea științifică și industrială europeană pentru a dezvolta un model digital de înaltă precizie al Pământului.

2.2.4. Activarea educației și a formării profesionale

Școlile, instituțiile de învățământ și universitățile sunt cele mai în măsură pentru a discuta cu elevii, cu părinții și cu întreaga comunitate despre schimbările necesare pentru o tranziție de succes. Comisia va pregăti un cadru european de competențe pentru a contribui la dezvoltarea și evaluarea cunoștințelor, a competențelor și a atitudinilor privind schimbările climatice și dezvoltarea durabilă. De asemenea, Comisia va oferi materiale de sprijin și va facilita schimbul de bune practici în cadrul rețelelor UE de formare a profesorilor.

Comisia a depus eforturi pentru a le oferi statelor membre noi resurse financiare pentru ca atât școlile, cât și activitățile școlare să devină mai durabile. De asemenea, Comisia a consolidat colaborarea cu Banca Europeană de Investiții și a creat legături mai strânse între fondurile structurale și noile instrumente financiare cu scopul de a mobiliza, în 2020, investiții în valoare de 3 miliarde EUR în infrastructura școlară.

Sunt necesare recalificarea și perfecționarea proactive pentru a valorifica beneficiile tranziției ecologice. Un rol important al Fondului social european Plus, aflat în stadiu de propunere, va fi sprijinirea forței de muncă din Europa în obținerea competențelor necesare pentru a face tranziția dinspre sectoarele în declin către sectoarele în creștere și a se adapta la noile procese. Agenda pentru competențe și Garanția pentru tineret vor fi actualizate pentru a spori capacitatea de inserție profesională în cadrul economiei verzi.

2.2.5. Legământul verde: „să nu faci rău”

Toate acțiunile și politicile UE ar trebui să își unească eforturile pentru ca UE să realizeze o tranziție de succes și echitabilă către un viitor durabil. Instrumentele Comisiei pentru o mai bună legiferare oferă o bază solidă în acest sens. Pe baza consultărilor publice, a identificării impactului de mediu, social și economic și a analizei modului în care sunt afectate IMM-urile și este stimulată sau obstrucționată inovarea, evaluările impactului contribuie la realizarea unor opțiuni de politică eficiente cu costuri minime, în conformitate cu obiectivele Pactului ecologic. De asemenea, evaluările stabilesc în mod sistematic coerența dintre legislația actuală și noile priorități.

În contextul activității sale de identificare și de remediere a inconsecvențelor din legislația actuală, **Comisia invită părțile interesate să utilizeze platformele**

disponibile²⁹ pentru a simplifica legislația și a identifica cazurile problematice. Comisia va ține cont de aceste propuneri atunci când va elabora evaluările, evaluările impactului și propunerile legislative privind Pactul ecologic european.

În plus, pe baza rezultatelor obținute în cadrul recentului bilanț al politicii privind o mai bună legiferare, Comisia va **îmbunătăți modul în care orientările sale privind o mai bună legiferare și instrumentele de sprijin aferente abordează aspectele legate de durabilitate și de inovare.** Obiectivul este de a se asigura că toate inițiativele din cadrul Pactului ecologic își ating obiectivele în modul cel mai eficient și cel mai puțin împovăraător și că toate celelalte inițiative ale UE respectă legământul verde de a nu face rău. În acest scop, expunerea de motive care însoțește toate propunerile legislative și actele delegate va include o secțiune specifică în care se va explica modul în care inițiativa respectivă respectă acest principiu.

3. UE CA LIDER MONDIAL

Provocările globale pe care le presupun schimbările climatice și degradarea mediului necesită un răspuns la nivel mondial. UE va continua să promoveze și să pună în aplicare politici ambițioase în domeniul mediului, al climei și al energiei în întreaga lume. UE va dezvolta o „diplomație a Pactului ecologic” mai puternică, care va urmări să îi convingă și îi sprijine pe ceilalți parteneri să își asume partea lor de responsabilitate și să promoveze o dezvoltare mai durabilă. Prin oferirea unui exemplu credibil pentru ceilalți și prin acțiunile pe care le va întreprinde în acest sens, care vor lua forma diplomației, a politicii comerciale, a sprijinului pentru dezvoltare și a altor politici externe, UE poate fi un avocat eficient. Comisia și Înalțul Reprezentant vor colabora îndeaproape cu statele membre pentru a mobiliza toate canalele diplomatice, atât pe cele bilaterale, cât și pe cele multilaterale, inclusiv Organizația Națiunilor Unite, G7, G20, Organizația Mondială a Comerțului și alte foruri internaționale relevante.

UE va continua să se asigure că Acordul de la Paris rămâne cadrul multilateral indispensabil pentru combaterea schimbărilor climatice. Întrucât ponderea UE în emisiile globale este în scădere, va fi esențial ca și alte regiuni să întreprindă acțiuni comparabile și să depună eforturi sporite astfel încât provocările climatice globale să primească un răspuns util. Dezbaterile privind obiectivele legate de schimbările climatice se va intensifica în lunile următoare, când, în conformitate cu dispozițiile Acordului de la Paris, se vor face bilanțul și actualizările regulate. Conferința părților care a avut loc la Glasgow în 2020 va fi o etapă importantă înainte de bilanțul global din 2023. Cu această ocazie se vor evalua progresele înregistrate în direcția atingerii obiectivelor pe termen lung. Este clar că nivelul actual de ambiție la nivel mondial este insuficient³⁰. UE va colabora mai intens cu toți partenerii pentru a spori efortul colectiv și a-i ajuta să își revizuiască și să își respecte contribuțiile stabilite la nivel național și să elaboreze strategii ambițioase pe termen lung. Acest lucru se va baza pe obiectivele mai ambițioase asumate de UE, astfel cum sunt prezentate în secțiunea 2.

În paralel, UE va intensifica cooperarea bilaterală cu țările partenere și, dacă se va dovedi necesar, va stabili forme inovatoare de implicare. UE va colabora în continuare cu economiile din G20 care sunt responsabile de 80 % din emisiile de gaze cu efect de seră la nivel mondial. Intensificarea acțiunilor de combatere a schimbărilor

²⁹ Site-ul web *Exprimați-vă părerea!* – Reducerea poverii administrative – : https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/lighten-load_ro

³⁰ Raportul din 2019 al Organizației Națiunilor Unite privind discrepanțele în materie de emisii.

climatice întreprinse de partenerii internaționali necesită strategii geografice adaptate, care să reflecte diferitele contexte și nevoi locale – de exemplu, pentru țările care au sau vor avea un nivel ridicat al emisiilor, pentru țările cel mai puțin dezvoltate și pentru statele insulare mici în curs de dezvoltare. **De asemenea, UE colaborează cu parteneri la nivel mondial pentru a dezvolta piețe internaționale ale emisiilor de carbon**, ca instrument-cheie pentru crearea de stimulente economice pentru combaterea schimbărilor climatice.

UE va pune accentul pe sprijinirea vecinilor din imediata sa apropiere. Pentru Europa, tranziția ecologică nu poate fi pe deplin eficace decât dacă țările din vecinătatea imediată a UE iau măsuri eficace. Se lucrează la o agendă verde pentru Balcanii de Vest. Comisia și Înaltul Reprezentant preconizează, de asemenea, o serie de parteneriate solide în domeniul mediului, al energiei și al climei cu țările din vecinătatea sudică și în cadrul Parteneriatului estic.

Summiturile UE-China din 2020, care vor avea loc la Beijing și la Leipzig, vor reprezenta o ocazie de consolidare a parteneriatului dintre UE și China cu privire la aspectele legate de climă și mediu, în special înaintea **Conferinței de la Kunming privind biodiversitatea** și a Conferinței părților de la Glasgow.

De asemenea, în cadrul viitoarei strategii cuprinzătoare privind Africa, precum și al Summitului din 2020 dintre Uniunea Africană și UE, aspectele climatice și de mediu ar trebui să fie elementele centrale ale relațiilor dintre cele două continente. În special, Alianța Africa-Europa pentru investiții și locuri de muncă sustenabile va încerca să deblocheze potențialul Africii de a realiza progrese rapide în direcția unei economii ecologice și circulare, inclusiv a unor sisteme alimentare și alimentare durabile și a unor orașe inteligente. UE își va consolida implicarea în Africa în ceea ce privește utilizarea și comercializarea la scară mai largă a energiei durabile și curate. Energia din surse regenerabile și eficiența energetică, de exemplu pentru gătitul ecologic, sunt esențiale pentru eliminarea problemelor de acces la energie ale Africii și permit, de asemenea, reducerea necesară a emisiilor de CO₂. UE va lansa o nouă inițiativă, „NaturAfrica”, menită să combată declinul biodiversității prin crearea unei rețele de zone protejate pentru a proteja fauna sălbatică și a oferi oportunități în sectoarele verzi pentru populațiile locale.

La un nivel mai general, **UE va utiliza instrumentele diplomatice și financiare de care dispune pentru a se asigura că alianțele ecologice fac parte din relațiile sale cu Africa și cu alte țări și regiuni partenere**, în special din America Latină, zona Caraibilor, Asia și Pacific.

UE ar trebui, de asemenea, să consolideze inițiativele actuale și să se implice alături de țările terțe în chestiuni transversale legate de climă și de mediu. Aceste acțiuni ar putea include încetarea subvențiilor pentru combustibilii fosili la nivel mondial, în conformitate cu angajamentele asumate în cadrul G20, eliminarea treptată a finanțării infrastructurii de combustibili fosili de către instituțiile multilaterale, consolidarea finanțării durabile, renunțarea treptată la construcția de noi centrale pe cărbune și întreprinderea de acțiuni de reducere a emisiilor de metan.

UE recunoaște, de asemenea, că provocările globale legate de climă și de mediu reprezintă un factor semnificativ de multiplicare a amenințărilor și o sursă de instabilitate. Tranziția ecologică va reconfigura geopolitica, inclusiv interesele economice, comerciale și de securitate mondiale și va fi generatoare de provocări pentru

o serie de state și societăți. UE va colabora cu toți partenerii pentru a spori reziliența la schimbările climatice și de mediu, astfel încât aceste provocări să nu devină surse de conflict, insecuritate alimentară, strămutări ale populației și migrație forțată, ci să sprijine o tranziție echitabilă la nivel mondial. Implicațiile politicii privind clima ar trebui să devină o parte integrantă a viziunii și a acțiunii UE în domeniul afacerilor externe, inclusiv în contextul politicii de securitate și apărare comune.

Politica comercială poate sprijini tranziția ecologică a UE. Aceasta servește drept platformă pentru colaborarea cu partenerii comerciali în ceea ce privește acțiunile în domeniul climei și al mediului. Angajamentele privind durabilitatea au fost consolidate în mod continuu în acordurile comerciale ale UE, în special în ceea ce privește intensificarea acțiunilor de combatere a schimbărilor climatice. Comisia și-a intensificat, de asemenea, eforturile de punere în aplicare și de asigurare a respectării angajamentelor în materie de dezvoltare durabilă asumate în cadrul acordurilor comerciale ale UE, iar aceste eforturi vor fi consolidate în continuare prin numirea unui responsabil cu aplicarea dispozițiilor în materie comercială. În ceea ce privește schimbările climatice, cele mai recente acorduri ale UE includ un angajament cu caracter obligatoriu al părților de a ratifica și a pune efectiv în aplicare Acordul de la Paris. Comisia va propune ca respectarea Acordului de la Paris să constituie un element esențial pentru toate viitoarele acorduri comerciale cuprinzătoare. Politica comercială a UE facilitează comerțul și investițiile în bunuri și servicii ecologice și promovează achizițiile publice ecologice. Politica comercială trebuie să asigure, de asemenea, un comerț echitabil, fără distorsiuni și investițiile în materii prime de care economia UE are nevoie pentru a face tranziția verde. Această politică poate contribui la combaterea practicilor dăunătoare, cum ar fi exploatarea forestieră ilegală, la consolidarea cooperării în materie de reglementare, la promovarea standardelor UE și la eliminarea barierelor netarifare din sectorul energiei din surse regenerabile. Toate substanțele chimice, materialele, produsele alimentare și alte tipuri de produse care sunt introduse pe piața europeană trebuie să respecte pe deplin reglementările și standardele relevante ale UE. UE ar trebui să își folosească expertiza în domeniul reglementării „verzi” pentru a-i încuraja pe parteneri să elaboreze norme similare, care să fie la fel de ambițioase ca normele UE, facilitând astfel comerțul și consolidând protecția mediului și atenuarea schimbărilor climatice în aceste țări.

În calitate de cea mai mare piață unică din lume, UE poate stabili standarde care să se aplice în toate lanțurile valorice globale. Comisia va continua să lucreze la noi standarde pentru creșterea durabilă și să își utilizeze influența economică pentru a defini standarde internaționale care să fie în concordanță cu ambițiile UE în materie de mediu și climă. Comisia va depune eforturi pentru a facilita comerțul cu bunuri și servicii de mediu atât în cadrul forurilor bilaterale și multilaterale, cât și prin încurajarea unor piețe deschise și atractive, în UE și globale, pentru produsele durabile. Comisia va colabora cu partenerii globali pentru a asigura securitatea resurselor UE și accesul fiabil la materii prime strategice.

Cooperarea internațională și politica de parteneriat a UE ar trebui să contribuie în continuare la canalizarea fondurilor publice și private către realizarea tranziției. UE și statele sale membre rămân principalii donatori de asistență pentru dezvoltare la nivel mondial, împreună asigurând peste 40 % din finanțarea publică a eforturilor de combatere a schimbărilor climatice la nivel mondial. Întrucât fondurile publice nu vor fi suficiente, UE și statele sale membre își vor coordona sprijinul pentru a stabili contacte în acest sens cu partenerii, cu scopul de a reduce deficitul de finanțare prin mobilizarea finanțării private. Propunerea Comisiei privind Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională prevede ca obiectiv alocarea a 25 % din

bugetul său pentru obiectivele legate de climă. Comisia va sprijini, de asemenea, angajamentul asumat de resursele financiare publice naționale de îmbunătățire a climatului de investiții și de obținere a unor contribuții din partea sectorului privat. Această activitate va trebui să fie însoțită de oportunități de reducere a riscurilor asociate investițiilor în dezvoltarea durabilă prin intermediul unor instrumente precum garanțiile de finanțare și finanțarea mixtă.

Pentru a-i mobiliza pe investitorii internaționali, UE va rămâne, de asemenea, în avangarda eforturilor de instituire a unui sistem financiar care să sprijine creșterea durabilă la nivel mondial. Pentru a coordona eforturile privind inițiativele de finanțare durabilă din punctul de vedere al mediului, cum ar fi taxonomiile, publicarea de informații, standardele și etichetele, UE se va baza pe recent înființata Platformă internațională privind finanțarea durabilă. Comisia va încuraja, de asemenea, discuțiile din cadrul altor foruri internaționale, în special G7 și G20.

4. E TIMPUL SĂ ACȚIONĂM ÎMPREUNĂ: UN PACT CLIMATIC EUROPEAN

Implicarea și angajamentul publicului și al tuturor părților interesate sunt esențiale pentru succesul Pactului ecologic european. Evenimentele politice recente arată că politicile care aduc cu ele o schimbare de paradigmă funcționează doar dacă cetățenii sunt pe deplin implicați în conceperea lor. Oamenii sunt îngrijorați cu privire la siguranța locurilor lor de muncă, la încălzirea locuinței și la asigurarea traiului de zi cu zi, iar instituțiile UE ar trebui să arate că este alături de ei și că e deschisă la dialog pentru ca Pactul ecologic să se bucure de succes și să producă schimbări durabile. Cetățenii sunt și ar trebui să rămână o forță motrice a tranziției.

Până în martie 2020, Comisia va lansa un Pact climatic european, care se va concentra pe trei modalități de implicare a cetățenilor în acțiunile de combatere a schimbărilor climatice. În primul rând, aceasta va încuraja schimbul de informații, inspirația și o mai bună înțelegere de către public a amenințării și a provocării pe care o reprezintă schimbările climatice și degradarea mediului, precum și găsirea unor modalități de combatere a acestora. Comisia va utiliza mai multe canale și instrumente pentru a face acest lucru, inclusiv evenimente organizate în statele membre, după modelul actualelor dialoguri cu cetățenii. În al doilea rând, ar trebui să existe atât spații reale, cât și virtuale în care oamenii să își exprime ideile și creativitatea și să colaboreze în vederea unor acțiuni ambițioase, atât la nivel individual, cât și colectiv. Participanții vor fi încurajați să își asume obiective specifice de acțiune împotriva schimbărilor climatice. În al treilea rând, Comisia va face eforturi pentru a crea condiții favorabile pentru a încuraja și a facilita lansarea inițiativelor locale privind schimbările climatice și protecția mediului. Modulele de informare, orientare și educație ar putea contribui la schimbul de bune practici. Comisia va garanta că tranziția ecologică va ocupa un loc important în dezbaterile privind viitorul Europei.

Pactul climatic se va baza pe dialogurile cu cetățenii pe care le organizează deja Comisia și pe adunările cetățenești din întreaga UE, precum și pe rolul comitetelor de dialog social. Acesta va urmări în continuare, prin diferite acțiuni, obiectivul de a capacita comunitățile locale și regionale, inclusiv comunitățile energetice. Dimensiunea urbană a politicii de coeziune va fi consolidată, iar Inițiativa urbană europeană propusă va oferi asistență orașelor pentru a le ajuta să utilizeze cât mai bine oportunitățile de dezvoltare a unor strategii de dezvoltare urbană durabilă. Convenția primarilor din UE va fi în continuare un actor important. Comisia va colabora cu aceasta pentru a acorda în continuare asistență orașelor și regiunilor care doresc să își asume angajamente ambițioase privind politicile în domeniul climei și al energiei. Convenția va rămâne o

platformă esențială pentru schimbul de bune practici privind modul de punere în aplicare a schimbărilor la nivel local.

Comisia dorește, de asemenea, să își reducă impactul asupra mediului în calitate de instituție și de angajator. În 2020, Comisia va prezenta un plan de acțiune cuprinzător pentru a pune în aplicare, la rândul său, obiectivele Pactului ecologic european, scopul fiind să devină neutră din punct de vedere climatic până în 2030. Comisia face apel la toate celelalte instituții, organisme și agenții ale UE să o sprijine și să prezinte măsuri ambițioase similare.

Pe lângă Pactul climatic, Comisia și statele membre ar trebui să depună eforturi pentru a se asigura că toate instrumentele de planificare disponibile pentru Pactul ecologic european sunt utilizate în mod coerent. Cele mai importante dintre acestea sunt planurile naționale privind energia și clima și propunerile de planuri naționale strategice pentru punerea în aplicare a politicii agricole comune. Comisia se va asigura că acestea sunt adecvate scopului și că statele membre le pun în aplicare în mod eficace și va utiliza instrumente precum semestrul european, după caz.

Fondurile europene, inclusiv cele pentru dezvoltare rurală, vor ajuta zonele rurale să valorifice oportunitățile pe care le oferă economia circulară și bioeconomia. Comisia va reflecta acest lucru în viziunea sa pe termen lung pentru zonele rurale și va acorda o atenție deosebită rolului regiunilor ultraperiferice în cadrul Pactului ecologic european, ținând seama de vulnerabilitatea acestora față de schimbările climatice și de dezastrele naturale, precum și de atuurile lor unice: biodiversitatea și sursele regenerabile de energie. Comisia va duce mai departe inițiativa „Energie curată pentru insulele din UE” pentru a crea un cadru pe termen lung pentru accelerarea tranziției către o energie curată pe toate insulele din UE.

Comisia și statele membre trebuie, de asemenea, să se asigure că politicile și legislația sunt puse în aplicare și dau rezultate. Evaluarea punerii în aplicare a politicilor de mediu va juca un rol esențial în cartografierea situației din fiecare stat membru. Comisia va prezenta, de asemenea, un nou program de acțiune pentru mediu, care va completa Pactul ecologic european și care va include un nou mecanism de monitorizare care să asigure faptul că Europa rămâne pe drumul cel bun în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor sale de mediu. Comisia va lansa, de asemenea, un tablou de bord pentru a monitoriza progresele înregistrate în privința fiecăruia dintre obiectivele Pactului ecologic european.

Comisia va lua în calcul revizuirea Regulamentului Aarhus pentru îmbunătățirea accesului la căile de atac administrative și judiciare de la nivelul UE pentru cetățenii și ONG-urile care au îndoieli cu privire la legalitatea deciziilor care au efecte asupra mediului. De asemenea, Comisia va lua măsuri pentru a îmbunătăți accesul acestora la justiție în fața instanțelor naționale din toate statele membre. Comisia va promova, de asemenea, acțiunile întreprinse de UE, de statele sale membre și de comunitatea internațională menite să intensifice eforturile de combatere a infracțiunilor împotriva mediului.

Pactul ecologic european lansează o nouă strategie de creștere economică pentru UE. Acesta sprijină tranziția UE către o societate echitabilă și prosperă, care va răspunde provocărilor pe care le reprezintă schimbările climatice și degradarea mediului, îmbunătățind calitatea vieții generațiilor de azi și de mâine. Comisia invită Parlamentul European și Consiliul European să aprobe Pactul ecologic european și să acorde toată atenția măsurilor pe care le prevede acesta.